

Vlaams
Parlement

vergadering **C213**
zittingsjaar 2014-2015

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting

van 28 april 2015

INHOUD

INTERPELLATIE van Jan Bertels aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de positie van Vlaanderen ten aanzien van het Belgisch Stabiliteitsprogramma – 48 (2014-2015)	3
VRAAG OM UITLEG van Bart Van Malderen aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over Vlaamse opcentiemen op de personenbelasting – 1884 (2014-2015)	17

INTERPELLATIE van Jan Bertels aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de positie van Vlaanderen ten aanzien van het Belgisch Stabiliteitsprogramma – 48 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Peter Van Rompuy

De voorzitter: De heer Bertels heeft het woord.

De heer Jan Bertels (sp.a): Voorzitter, ik moet nu al aankondigen dat ik wat tijd nodig zal hebben. Ik zal immers voorbeelden moeten aanhalen die in onze ogen wijzen op een zeer verontrustende trend of constante inzake het begrotingsbeleid, financiële zaken en maatregelen van de Federale Regering die de Vlaamse gezinnen rechtstreeks treffen.

De Vlaamse Regering staat erbij en kijkt ernaar. In de Kempen zouden de mensen het volgende zeggen: "Moeder, waarom betalen we ministers? Ze doen niets. Ze staan erbij en ze kijken ernaar." Ik vraag me af waarom de Vlaamse Regering zich in een dergelijke ondergeschikte rol laat dwingen.

Ik zal even de situatie schetsen. Afgelopen vrijdag heeft de federale ministerraad het Stabiliteitsprogramma 2015-2018 goedgekeurd. Conform de Europese verplichtingen moet het Stabiliteitsprogramma op uiterlijk 30 april 2015 worden ingediend.

Het Stabiliteitsprogramma is niet zomaar een documentje. Naar aanleiding van de Europese wensen en verplichtingen legt dit programma de krachtlijnen en de doelstellingen van het begrotingsbeleid gedurende de periode 2015-2018 vast. Het bevat de globale begrotingsdoelstellingen voor alle overheden, zowel de federale overheid als de deelstaten en de lokale overheden. Het Stabiliteitsprogramma moet samen met het nationaal hervormingsprogramma worden gelezen. Het is onder meer gebaseerd op het advies van de afdeling Financieringsbehoeften van de Overheid van de Hoge Raad van Financiën.

Op basis van een op 13 december 2013 afgesloten samenwerkingsakkoord bevat dit programma onder meer een verdeling in nominale en structurele termen van de begrotingsdoelstellingen van de federale overheid, gekend als entiteit I, en van de deelstaten en lokale overheden, gekend als entiteit II. Deze verdeling in nominale en structurele termen is uitermate belangrijk voor het begrotingsbeleid dat een overheid kan voeren. Het bepaalt de contouren van het beleid dat kan worden gevoerd.

De Vlaamse Regering beweert veel, maar vaak blijft het, spijtig genoeg, alleen bij woorden. De Vlaamse Regering beslist te communiceren over investeringen, maar plaatst daar geen geld bij. Dat is afgelopen vrijdag met betrekking tot de woon- en zorgcentra gebeurd. De Vlaamse Regering, die beweert een investeringsregering te zijn, blijft afwezig. Dat is een spijtige vaststelling. Het gaat niet enkel om de communicatie, maar ook om de daden.

We zouden ervoor moeten zorgen dat afspraken over een correcte verdeling worden gemaakt. Voor zover ik weet, is wat nu gebeurt nog nooit eerder gebeurd. Ik heb nochtans heel wat ervaring met begrotingsbesprekingen. De Federale Regering heeft een programma goedgekeurd en afgekondigd. Beleefdheidshalve is nog net vermeld dat het Overlegcomité op 29 april 2015 zal vergaderen om het Stabiliteitsprogramma te bevestigen. Ik herhaal dat dit programma immers op 30 april 2015 bij de Europese Commissie moet worden ingediend. Deze vergadering van het Overlegcomité wordt puur pro forma georganiseerd.

De Vlaamse Regering staat erbij en kijkt ernaar. Het is zelfs nog erger. We hebben dat in het verleden ook al meegemaakt. De Vlaamse Regering steekt de

schuld op iemand anders. We hebben hier al discussies over de zesde staats-hervorming en de Vlaamse opcentiemen gevoerd. Geleerde mensen en niet-politici die hier iets van afweten, hebben al toegelicht dat dit niet zo maar een fait-divers is. De zesde staats-hervorming is niet de reden waarom de Vlaamse opcentiemen lager liggen dan oorspronkelijk was geraamd. We hebben dat telkens op de agenda trachten te zetten. We hebben gevraagd om te ageren.

Andere voorbeelden zijn de belasting op de intercommunales, het doorsturen van de opcentiemen van de gemeenten en de lagere opcentiemen van de Vlaamse belastingen. Ik heb de minister-president vorige week nog op de niet-indexering van de kinderbijslag en van de inkomensgrenzen voor de sociale toeslagen op het kindergeld gewezen. Dit raakt de Vlaamse gezinnen rechtstreeks. De Vlaamse gezinnen zullen minder ontvangen. De Vlaamse Regering onderneemt echter geen actie.

Het rijtje wordt eindeloos. Op dat vlak val ik in herhaling. Het is een constante. De modale Vlaming moet meer betalen of krijgt minder. We reageren daar eigenlijk niet op. In het beste geval stuurt de Vlaamse Regering een brief. In het andere geval maken we volgens de minister-president tijdens een vergadering van het Overlegcomité een opmerking, waarvan later dan geen spoor terug te vinden is. Er zijn geen nota's. Er zijn enkel opmerkingen.

Dit brengt me tot de conclusie dat de Vlaamse Regering eigenlijk niet voor de belangen van de Vlaamse burgers opkomt. Dit is een heel spijtige vaststelling. De Vlaamse Regering laat zich gedwee door de Federale Regering doen. Ze maakt geen gebruik van de beschikbare middelen.

Vorige week heb ik de minister-president hier uitdrukkelijk om gevraagd. De Vlaamse Regering maakt geen gebruik van de middelen die haar in een samenwerkingsfederalismemodel toekomen. We beschikken over verschillende middelen, maar we maken er geen gebruik van. Het enige wat we doen, is brieven sturen of opmerkingen maken. De Vlaamse Regering maakt geen gebruik van de wettelijk voorziene middelen.

Minister, de Vlaamse Regering maakt zich zonder scrupules ondergeschikt aan de wensen van de federale minister van Financiën. Dat is een spijtige vaststelling. "Het kan verkeren", zoals Bredero al zei. Er zijn genoeg voorbeelden uit het verleden die bewijzen dat het ook anders kan. Gezien uw eigen ervaringen kent u die voorbeelden ook.

Een goed voorbeeld is de solidariteitsbijdrage met betrekking tot de pensioenen. Hierover heeft altijd een discussie tussen de Federale Regering en onder meer de Vlaamse Regering gewoed. Dat staat trouwens ook in het document over de begroting dat u nog zult overmaken. De twee bevoegde autoriteiten zijn overeengekomen dat de solidariteitsbijdrage niet zou worden uitgegeven. Hierdoor is het structureel saldo van België niet verslechterd.

Minister, is de Vlaamse Regering van plan om te ageren tegen het federaal goedgekeurde Stabiliteitsprogramma? Gaat ze, in tegenstelling tot wat ik hoor van de andere deelgebieden, akkoord met het dictaat van de Federale Regering?

Hoe zijn de structurele en nominale doelstellingen voor Vlaanderen en de lokale overheden bepaald, en in overleg met wie? Is er een apart overleg geweest tussen de Vlaamse Regering en de lokale overheden met betrekking tot hun doelstelling?

Gaat de Vlaamse Regering akkoord met de zienswijze dat de jaarlijkse 190 miljoen euro van de niet-doorgestorte belastingen door de federale overheid aan de deelgebieden, en die niet-recurrent is, tot 2018 in de federale begroting blijft

en daar mag worden uitgegeven? Waarom maakt u geen afspraak om die middelen in Vlaanderen te gebruiken? Dat geld wordt toch aan Vlaanderen gegeven. We zouden het nu al kunnen gebruiken om bijvoorbeeld te investeren in zorg. Waarom aanvaardt u klakkeloos dat die drie keer 190 miljoen euro voor de deelgebieden tot 2018 in de federale begroting blijft staan?

Wat is het structurele en nominale saldo inzake begrotingsdoelstellingen dat de Vlaamse Regering in haar meerjarenplanning hanteert voor de jaren 2015-2018? De huidige meerjarenbegroting – niet die van de verlate begrotingscontrole, want die hebben we nog niet – strookt immers niet met de cijfers die zijn opgenomen in het document dat is goedgekeurd door de federale overheid.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele (N-VA): Ik wil twee kleine opmerkingen maken. Mijnheer Bertels, u moet ervoor zorgen dat uw feiten correct zijn. We hebben dat vorige week bij de resolutie ook al gezien. Daar stond ook niets minder dan een grove fout in. In dezen gaat het niet om de federale minister van Financiën. Ik weet dat het leuk is om op ons te schieten, geen probleem daarmee, maar het is wel de federale minister van Begroting, een zekere Jamar, die hiervoor verantwoordelijk is. Wij staan wel graag in de schijnwerpers, maar u moet toch maken dat uw feiten correct zijn.

Voor de rest wil ik het antwoord van de minister afwachten, want zij is degene aan wie de vraag gesteld wordt. Maar ik vind het toch een beetje vreemd dat de socialisten proberen om een probleem te recupereren dat al jaren op tafel ligt. Er wordt inderdaad al jaren geen akkoord bereikt tussen het federale niveau en de deelstaten over het Stabiliteitsprogramma. Ook in het verleden, op een moment dat u zowel op Vlaams als op federaal niveau in de regering zat, bent u er nooit in geslaagd om daarover een akkoord te bereiken.

Ik moedig deze vraag in zekere zin wel aan, want het toont aan dat u het licht gezien hebt op sommige punten, zeker over het feit dat de deelstaten verdedigd moeten worden, maar u probeert nu een bestaand probleem van vroeger uit te vergroten en in andermans schoenen te schuiven. Dat maakt mij tegelijk blij en een beetje triest: blij dat bij u de ogen zijn opengegaan, maar triest over het feit dat het een platte politieke recuperatie is van problemen die we in dit land al veel langer meesleuren.

Ik wacht het antwoord van de minister af voor meer verduidelijking.

De voorzitter: De heer Somers heeft het woord.

De heer Bart Somers (Open Vld): Ook ik wil uiteraard afwachten wat de minister zegt, maar ik wil toch al een aantal voorafgaande beschouwingen meegeven. Ten eerste: het verhaal van het dictaat. Alsof er nu iets gebeurd is dat in het verleden nooit gebeurde. Als ik het goed begrepen heb, is wat tot nu toe gebeurd is, dat de federale overheid een ontwerp heeft goedgekeurd dat het voorwerp moet uitmaken van overleg. Ik herinner mij niet dat het in het verleden ooit anders is gegaan.

Ten tweede bestaat de constructiefout die in ons institutionele systeem zit – en daar volg ik collega Diependaele volledig in – al langer dan vandaag. Als we afspraken moeten maken om binnen het kader van het Europese Stabiliteitspact de lasten en lusten te verdelen tussen de verschillende overheden, is daar in onze institutionele orde geen echt sluitstuk voor. Er is geen hiërarchie der normen, er is niet een overheid die kan beslissen hoeveel de een en de ander moet bijdragen. Ook in het verleden hebben we al situaties gekregen dat daardoor problemen en spanningen ontstonden. Die situatie is institutioneel niet

gewijzigd in onze interne rechtsorde. Er is natuurlijk wel een verschuiving gebeurd op het Europese vlak, waarbij de Europese Commissie vraagt dat er nu wel degelijk een akkoord komt tussen de verschillende entiteiten. Dat is veranderd, maar dat is buiten onze interne rechtsorde.

Ik begrijp dan ook niet, mijnheer Bertels, dat u suggereert dat er nu een heel andere manier van werken en een heel andere aanpak is om tot afspraken te komen. Die zie ik niet. Ik zie wel een continuïteit. Ik ben dus erg verbaasd over uw vraag, want die had u ook de voorbije vijf jaar kunnen stellen, elk jaar opnieuw, met dezelfde toon en dezelfde bewoordingen. Dat is niet gebeurd, ik vind het dan ook raar dat u dat vandaag wel doet. *(Opmerkingen)*

De voorzitter: De heer Crombez heeft het woord.

De heer John Crombez (sp-a): Het punt is heel simpel. Er is een vorm van continuïteit die ons grote zorgen baart. Als u triest wordt van het feit dat we dit aanbrenge, of niet begrijpt waarom we dit aanbrenge, is er een groot probleem, en wel om een zeer simpele reden. Er is sinds de start van deze regering op geen enkel punt waarbij federale beslissingen worden genomen met een impact op Vlaams beleid en de Vlaamse begroting, door deze regering of door de meerderheid in dit parlement geageerd. We hebben al twee belangenconflicten ingediend. Het duidelijkste voorbeeld is de vennootschapsbelasting op de intercommunales. Dat heeft een impact op wat de Vlaamse consumenten zullen betalen. U vraagt nu waarom we onze houding hebben veranderd. Wat u probeert te zeggen, is: u bent nu oppositie, en dus doet u iets anders.

Het verschil, mijnheer Diependaele, is dat we vijf jaar geleden belangenconflicten indienden als zoiets gebeurde. We komen nu met het Stabiliteitspact om een simpele reden. We hebben bij de opmaak van de begroting gevraagd om proactief vanuit Vlaanderen naar de begrotingscontrole te gaan. Die vraag is gesteld door het Rekenhof en de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV). Er is niets gekomen. Tijdens de laatste vergaderingen van het Overlegcomité is de Vlaamse Regering niet verder geraakt dan het punt te agenderen. Minister, u blijft glimlachen maar u hebt 400 miljoen euro in uw begroting gesplitst gekregen. U mag dat verklaren met de zesde staatshervorming en de Financieringswet. We hebben het daar al dikwijls over gehad. De essentie van de zaak is dat er gevraagd is om nieuwe normen af te spreken en afspraken te maken over het systeem van doorstorting zodat de ene regering niet het probleem van de andere moet overnemen.

Minister, u weet zeer goed dat er met de Financieringswet en de zesde staatshervorming een afrekening komt. U hebt 400 miljoen euro extra gekregen. Op de vraag of het de vennootschapsbelasting op intercommunales is die de Vlaamse burger betaalt, komt geen reactie. Het belangenconflict wordt zelfs weggestemd. Mijnheer Diependaele, u zou er triest van moeten worden dat u belangenconflicten tegen de Vlaamse materie wegstemt. Het is nieuw dat u die wegstemt. Niet akkoord gaan met federaal beleid dat een nefaste impact heeft op Vlaams beleid, gebeurde vroeger en nu niet meer. Als u dat niet begrijpt, mijnheer Somers, dan is er echt wel een probleem met het begrip van de meerderheid. Als u dat geen probleem vindt, is er een groot probleem.

Eerst worden de belastingen doorgerekend aan de consument, dan krijgt u 400 miljoen euro bij verrassing in uw bak en u neemt het nog aan ook. Dat is nog het ergste, en het is fout. Begrotingsexperten hebben zich tot in de media afgevraagd hoe het komt dat er geen afspraken zijn gemaakt over de doorstorting. Vijf jaar geleden maakten de regio's afspraken met de Federale Regering over het tempo van de doorstorten. Ik herinner me de periode van Yves Leterme en Dirk Van Mechelen. Met hen moest de Federale Regering spreken

over de Vlaamse begroting. Als er een overschot of een tekort was, werden er afspraken gemaakt. Dat gebeurde altijd.

Wij zijn nu een poging aan het doen om een beetje een reactie los te krijgen van een stilzittende regering die met de glimlach komt zeggen dat het gebeurt. Keer op keer wordt de Vlaamse begroting slechter en worden de prijzen duurder. Het maakt u triest en ongemakkelijk en u begrijpt het niet, maar dat kan ons niet schelen. We zullen het punt blijven maken totdat er een reactie komt van de regering. We zullen zelf belangenconflicten blijven indienen. Het is raar dat de Vlaamse socialisten dat tegenwoordig moeten doen, maar niemand anders doet het.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele (N-VA): Ik zit mijn geheugen te pijnigen over waar in de vorige legislatuur een belangenconflict is ingediend. Er is mee bedreigd. Ik denk zelfs – maar ik zeg dat met het grootste voorbehoud – dat de toenmalige Vlaamse meerderheid van CD&V, sp.a en N-VA heeft bedreigd met een belangenconflict tegen een banenplan van toenmalig minister De Coninck. Er is mee bedreigd, maar het is nooit doorgegaan. U zegt dat het in de vorige legislatuur wel is gebeurd. Welk belangenconflict is er tijdens de vorige legislatuur goedgekeurd?

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: Voorzitter, dames en heren, vooreerst wil ik zeggen dat het gemakkelijk is om vanuit de oppositie een eenzijdige lezing te houden van de feiten. Gemeenten in Vlaanderen hebben ook voordelen, bijvoorbeeld door de indexsprong en de provisie die daarvoor is aangelegd en die ze niet moeten gebruiken. Als u intellectueel eerlijk wilt zijn, dan moet u voor uw argumenten een oplijsting maken van alles, van de plussen en de minnen.

De wijze waarop het Stabiliteitsprogramma tot stand komt, is in een wettelijk kader gegoten. Dat wordt gevormd door het samenwerkingsakkoord van 13 december 2013. Op dat moment maakte u nog deel uit van de meerderheid. Het samenwerkingsakkoord houdt in dat de jaarlijkse begrotingsdoelstelling van de gezamenlijke overheid bepaald in structurele termen, overeenkomstig de methode van de Europese Commissie, verdeeld moet worden in nominale en structurele termen tussen de diverse geledingen van de gezamenlijke overheid. Het houdt ook in dat deze verdeling gebaseerd moet zijn op het advies van de Hoge Raad van Financiën (HRF). Bij dit advies moet de Hoge Raad van Financiën rekening houden met het gedrag van de lokale overheden inzake investeringen. U ziet in het rapport van de HRF dat men voor de lokale overheden rekening houdt in de cyclus met minder investeringen op bepaalde momenten en meer investeringen op andere momenten.

Over de algemene begrotingsdoelstelling van de gezamenlijke overheid wordt overlegd in het Overlegcomité, waarbij zowel entiteit I als entiteit II ertoe verplicht is een maximale inspanning te leveren om tot een akkoord te komen. Over de verdeling van de algemene begrotingsdoelstelling van de gezamenlijke overheid tussen entiteit I en entiteit II dient een akkoord te worden bereikt op het Overlegcomité, want de individuele budgettaire doelstelling van entiteit I, van elke gemeenschap en elk gewest, en van de lokale overheden zowel in nominale als structurele termen, dienen op het Overlegcomité goedgekeurd te worden. Noch de federale overheid noch de gemeenschappen en gewesten kunnen een dictaat opleggen.

U vraagt of de Vlaamse Regering van plan is om te ageren tegen het federaal goedgekeurde Stabiliteitsprogramma. Voor mij is dat een bijzonder vreemde vraag. Er is geen sprake van een al goedgekeurd Stabiliteitsprogramma en nog

minder van een federaal dictaat. Wat heeft de federale overheid gedaan? Ze heeft haar visie – en zo hoort het ook – op het Stabiliteitsprogramma vastgelegd op de federale ministerraad van afgelopen vrijdag. Niets meer, niets minder! Met die visie komt ze naar het Overlegcomité, dat morgenvroeg samenkomt. Het is dan aan de gemeenschappen en gewesten om uit te maken of ze zich al dan niet in die visie kunnen vinden. Dat is overleg. U zegt dat we moeten ageren tegen een federaal goedgekeurd Stabiliteitsprogramma. Als u goed de notificatie van de ministerraad leest, ziet u dat erin staat dat het hun visie is waarmee ze naar het Overlegcomité gaan. *(Opmerkingen van de heer John Crombez)*

In de vraag lees ik: "Is de Vlaamse Regering van plan te ageren tegen het federaal goedgekeurde Stabiliteitsprogramma?" In de notificatie van de ministerraad lees ik dat het hun visie is op het Stabiliteitsprogramma. Dat is de openingszet waarmee ze naar het Overlegcomité gaan. Zo hoort het. U hebt een andere mening, maar dat is niet erg want uw rol is anders.

U vraagt hoe de doelstellingen voor Vlaanderen en de lokale overheden zijn bepaald. Er zijn op dit moment nog geen doelstellingen bepaald. Het enige wat er is, is het advies van de Hoge Raad van Financiën. Dat verslag adviseert een structureel evenwicht van de gezamenlijke overheid in 2018, overeenstemmend met een nominaal tekort van 0,1 procent bruto binnenlands product (bbp). Het adviseert voor entiteit I een structureel overschot van 0,1 procent bbp in 2018, overeenstemmend met een nominaal evenwicht, en voor entiteit II een structureel evenwicht in 2018, overeenstemmend met een nominaal tekort van 0,1 procent bbp. Het adviseert voor de gemeenschappen en gewesten in 2018 een structureel overschot van 0,05 procent, overeenstemmend met een nominaal evenwicht en voor de lokale overheden een structureel tekort van 0,09 procent, overeenstemmend met een nominaal tekort van 0,1 procent bbp.

Voor de lokale overheden houdt de Hoge Raad van Financiën rekening met de electorale cyclus van de investeringsuitgaven. Ze mogen daarom een tekort boeken.

U hebt een vraag over de zienswijze van de jaarlijkse niet-doorgestorte belastingen. De problematiek van de lagere federale doorstorten als gevolg van de lager geraamde gewestelijke personenbelasting maakt nog altijd het voorwerp uit van gesprekken met de federale overheid. Er is daar op dit moment een interfederale interkabinettenwerkgroep (IKW) over bezig, tussen alle gewesten, alle gemeenschappen en de federale overheid. Het besluit van die gesprekken zal worden meegenomen in de onderhandelingen op het Overlegcomité. Ik weid hier niet over uit omdat dit vooruitlopen zou zijn op de situatie.

U vroeg naar het structureel en nominaal saldo inzake begrotingsdoelstellingen dat de Vlaamse Regering hanteert voor de jaren 2015-2018. De Vlaamse Regering heeft bij de begrotingscontrole 2015 beslist om het tekort terug te brengen tot 548 miljoen euro. Vlaanderen doet het op dat vlak beter dan de HRF vroeg, zijnde een toegelaten tekort van 764 miljoen euro. Bovendien heeft de Vlaamse Regering tijdens de afspraken over de begrotingscontrole beslist om de begroting opnieuw in evenwicht te brengen in 2017. Ook dat is beter dan de HRF adviseerde. Aangezien het meerjarig begrotingstraject het voorwerp uitmaakt van lopende onderhandelingen, zal ik hier niet op vooruitlopen. Uiteraard zal er samen met de begrotingsopmaak opnieuw een meerjarentraject worden ingediend in het parlement, conform het Rekendecreet.

Ik begrijp dat u een groot punt wilt maken, maar ik moet u teleurstellen, want het Overlegcomité komt pas morgen samen. Er zijn over dit onderwerp nog IKW's en Overlegcomités bezig. De Vlaamse Regering heeft beslist om te kijken op welke manier we onze begroting weer op koers kunnen brengen en houden, rekening houdend met het feit dat we investeringen willen vrijwaren en dat we

maatregelen willen nemen om de economie te versterken. Bovenop wat we al hebben bespaard bij de begrotingsopmaak 2015, zouden we nog een extra inspanning kunnen doen van 880 miljoen. We hebben ervoor gekozen om de inspanning meer te spreiden en om niet te snijden in de investeringen. Onze bedoeling om een investeringsregering te zijn, blijft duidelijk overeind. Wat in het Stabiliteitsprogramma wordt ingediend, zal zijn gebaseerd op de HRF. Of er grote of minder grote aanpassingen komen, maakt voorwerp uit van het Overlegcomité dat morgenvroeg plaatsvindt.

De voorzitter: De heer Bertels heeft het woord.

De heer Jan Bertels (sp.a): Mijnheer Diependaele, het is inderdaad de heer Jamar, minister van Begroting, die hiervoor verantwoordelijk is, maar de minister van Financiën moet dit voor Europa gaan verdedigen. Als uw minister hier niet bij betrokken is, dan moet hij ontslag nemen. Hij moet het in Europa gaan uitleggen. Vandaar dat ik ook een signaal naar hem gaf.

Minister, ik moet wennen aan sommige antwoorden. U zegt eigenlijk dat de federale ministerraad van vrijdag om te lachen was. *(Opmerkingen van minister Annemie Turtelboom)*

U zegt dat het geen beslissing betreft, maar een voorstel waarover morgen overlegd zal worden. We weten toch al enige tijd dat we tegen 30 april het Stabiliteitsprogramma moeten indienen. Ik had van een proactieve Vlaamse Regering en een proactieve Vlaamse minister van Begroting verwacht dat ze over een aantal zaken op voorhand zou overleggen met de federale overheid en middelen zou vrijmaken, waardoor u een echte investeringsregering zou kunnen zijn.

Waarom hebt u niet op voorhand gezegd: geef ons middelen die we kunnen uitgeven voor investeringen in de zorg? Waarom hebt u geen afspraken gemaakt met betrekking tot de doorstorting van de personenbelasting? Het is al aangehaald dat dit in het verleden wel gebeurde. U hebt zelf ooit mee goedgekeurd dat de reserveringen werden behouden – in dit geval bij de deelgebieden – om de federale begroting te ontlasten en omgekeerd. Waarom doet u dit niet op voorhand?

U zegt dat we een eenzijdige lezing van de feiten geven omdat de indexsprong ook voordelen oplevert. Dat klopt, maar die zijn verwerkt in uw begrotingscontrole. *(Opmerkingen van minister Annemie Turtelboom)*

Dan is het ook geen nieuw feit. Het zit allang verwerkt in de documenten die de federale overheid heeft voorgesteld. Waarom ageert u niet? U weet jaren op voorhand dat het tegen 30 april moet gebeuren. Nu komt u vertellen dat er morgen een Overlegcomité bijeenkomt waar alles zal worden beslist en bediscussieerd. U had dat moeten doen, zoals in het verleden, weken op voorhand. Een beetje proactiviteit zou u sieren.

De voorzitter: De heer Somers heeft het woord.

De heer Bart Somers (Open Vld): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Voor mij wordt het steeds duidelijker dat men hier een poging doet om spijkers op laag water te zoeken. De realiteit wordt geweld aangedaan. Men probeert constructies te bedenken waarmee moet worden aangetoond dat de Vlaamse Regering haar werk niet doet.

De concrete situatie is dat op basis van onze institutionele orde morgen op het Overlegcomité afspraken worden gemaakt over hoe we ons deel van het Stabiliteitspact moeten invullen. Dat gebeurt in het Overlegcomité en niet in de schoot van de Federale Regering. *(Opmerkingen van de heer Jan Bertels)*

Mijnheer Bertels, ik heb u rustig laten uitspreken. Ik kom daar straks op terug.

U zegt dat de Federale Regering met een oekaze komt. Er is in de schoot van de Federale Regering beslist hoe zij het Stabiliteitspact idealiter ziet vanuit haar perspectief. Door dat alleen al te doen en voorbereidend een standpunt in te nemen, legt ze een oekaze op. In die redenering heeft de Vlaamse Regering een maand geleden ook een oekaze opgelegd, want ze heeft een begroting en een meerjarenplanning goedgekeurd waarbij ze niet in 2018 maar al in 2017 tot een evenwicht wil komen en waarbij ze een tekort toelaat van 548 miljoen in plaats van 765 miljoen. *(Opmerkingen van de heren Jan Bertels en John Crombez)*

Ik begrijp dat u zenuwachtig wordt. Socialisten hebben snel de neiging om zenuwachtig te worden als ze in de oppositie zitten.

Wij zijn dus begonnen met een openingszet. De eerste oekaze kwam van de Vlaamse Regering. Zij heeft gezegd wat ze wil doen tijdens de komende jaren. De Federale Regering heeft eigenlijk niet meer gedaan dan dat. Morgen zal daarover een akkoord moeten worden gemaakt.

Wat is het verschil met vroeger? In het verleden zijn er jaren geweest dat de federale overheid een voorstel formuleerde dat gevolgd werd door de deelstaten. Dat gebeurde regelmatig. In het verleden is het ook een paar keren gebeurd dat de Vlaamse minister zijn akkoord niet gaf. Men had toen geluk, want bij de optelsom van de verschillende tekorten bleef men min of meer binnen de bandbreedte die de Europese Commissie toeliet. Wat nu gebeurt, is anders. De positie van de Vlaamse Regering is institutioneel versterkt dankzij de houding van de Europese Commissie.

De Europese Commissie eist van België dat de federale overheid en de deelstaten hun akkoord over eenzelfde Stabiliteitsprogramma geven. Op die manier is het de plicht van de federale overheid een akkoord met de verschillende entiteiten te zoeken. Als dat akkoord niet wordt gevonden, is dat misschien, onder ons gezegd en gezwegen, omdat het meer in het zuiden dan in Vlaanderen wordt gehypothekeerd. Daar kom ik later nog op terug.

Als er geen akkoord is, dreigen we buiten de bedding te vallen van wat de Europese Commissie toelaat. De suggestie dat de Vlaamse Regering niet op een dictaat reageert, is dan ook totale nonsens. Onze positie is immers versterkt.

We doen exact hetzelfde als in het verleden. Als de Federale Regering een fout zou maken door een ontwerp van Stabiliteitsprogramma naar voren te schuiven, hebben wij een even grote fout gemaakt door een meerjarenplanning op te stellen. Die planning impliceert immers onze vooropgestelde bijdrage tot de realisatie van wat de Europese Commissie vraagt. Dat is de essentie. Ik begrijp de commotie dan ook niet heel goed.

Mijnheer Bertels, een ander element van uw betoog heeft betrekking op de herberekening van de personenbelasting. Volgens u is de factuur doorgeschoven en reageert de Vlaamse Regering daar niet op. Ik vind dat eigenaardig. Er is momenteel immers een vergadering van een interfederale IKW aan de gang. De Vlaamse Regering en de Federale Regering hebben gedurende jaren gediscussieerd over wie wat zou krijgen. Daarop is niet gereageerd door een IKW met vertegenwoordigers van de federale overheid en de deelstaten bijeen te roepen. Ik ben heel blij dat dit nu wel is gebeurd. Ik ben nieuwsgierig naar het resultaat. Ik vind dat dit allemaal op een ernstige manier moet worden onderzocht.

Het is inderdaad merkwaardig dat we dit zo laat in handen krijgen. Dat is geen goede werkwijze. Op dat vlak ben ik het volmondig eens met de kritiek van de oppositie. Volgens mij is dit trouwens een kritiek die over meerderheid en oppositie heen wordt gedragen. Het kan niet dat we aan het einde van de rit nog

vernemen dat we nog voor zoveel miljoen euro meer moeten zorgen om de openbare financiën in orde te brengen. Dat is geen goede werkwijze. De timing van de procedure moet absoluut worden versneld.

Dat dit in aanwezigheid van vertegenwoordigers van de verschillende entiteiten verder wordt ontleed, is dan weer wel de enige juiste werkwijze in een federaal land waarin voor een overlegfederalisme wordt gekozen. Volgens mij is dit een model waar ook uw partij voor gewonnen is. In plaats van nu al te roepen dat het allemaal misloopt, zou u beter de vergadering van het Overlegcomité morgen en de resultaten van de lopende vergadering van de interfederale IKW afwachten. Die IKW zal misschien nog een vervolg krijgen, bijvoorbeeld in de vorm van allerlei technische werkgroepen die het probleem verder moeten uitklaren.

Mijnheer Bertels, het is goed geprobeerd, maar u hebt volgens mij veel te vroeg gekraaid. U hebt vooral de zaken op een incorrecte wijze voorgesteld. U hebt gesuggereerd dat de Vlaamse Regering niet voor de Vlaamse belangen en voor de Vlaamse openbare financiën opkomt. Dat klopt niet. We respecteren de federale procedures. We gebruiken het Overlegcomité voor zijn eigenlijke doel, namelijk het bereiken van een akkoord tussen de verschillende entiteiten over wie wat zal doen in het licht van het Stabiliteitsprogramma.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele (N-VA): Mijnheer Somers, ik sluit me in grote lijnen bij uw woorden aan. We weten allemaal dat we ons met het huidig federalisme niet in een gemakkelijke situatie bevinden. Het is voor de mensen onbegrijpelijk. Een kat vindt er haar jongen niet in terug. Het is een moeilijke situatie, maar daar wil ik niet verder op ingaan. Ik zou het nog over de zesde staatsvorming willen hebben, maar dat is niet leuk als de heer Van den Heuvel er niet bij is. (*Gelach*)

Uit respect voor hem zal ik dat dan ook niet doen. Dit is de situatie waarin we ons bevinden. We kunnen daarover klagen en zagen. Aangezien de situatie niet goed is, wil ik daar met plezier aan meedoen. De situatie is echter wat ze is.

Mijnheer Somers, ik ben het met u eens. De Hoge Raad van Financiën heeft een voorstel uitgewerkt. De Vlaamse meerderheid heeft beslist het beter te doen wat de Hoge Raad van Financiën toelaat.

Mijnheer Bertels, ik daag u uit. Binnenkort zullen we hier een debat over de begroting voeren. Ik daag u uit om dan de verhoudingen te bekijken tussen de inspanningen die in de verschillende deelstaten worden geleverd. Ik wil die vergelijking onmiddellijk maken. Ik reken er zelfs op dat u die vergelijking zelf op tafel zult leggen. U hebt zelf voor die strategische werkwijze gekozen. Ik reken op u om de verschillen tussen de inspanningen van de Vlaamse overheid, van de federale overheid en van de overheden van de overige deelstaten naar voren te brengen. Ik reken op u.

Wat de bandbreedte van de Europese Commissie betreft, moeten we nog heel wat werk verrichten. We streven nu met twee regeringen naar een begrotingsevenwicht in 2018. De Vlaamse Regering wil dat al in 2017 bereiken. We leveren hiertoe inspanningen. De reden waarom is het punt dat mij interesseert. We kunnen het hier over het technisch overleg tussen regeringen en dergelijke hebben, maar uiteindelijk is dit in het belang van de mensen. We willen de daarnet aangehaalde investeringen overeind houden. Beide regeringen willen de competitiviteit in stand houden. We willen de jobs creëren die we broodnodig hebben. Dat is het punt dat we willen maken.

We voeren hier opnieuw een discussie over de koopkracht van de mensen. We willen die koopkracht behouden. Ik wil hier gerust grote filosofische discussies over begrotingen, afstemmingen, budgetten en dergelijke voeren. Dat is allemaal ook belangrijk. Niemand zal me horen zeggen dat dit niet belangrijk is. We

mogen echter niet vergeten waar het precies om draait. Dat is wat we willen bereiken. Dat zijn de keuzes die we willen maken.

Binnenkort zullen we hier de discussie over de Vlaamse begroting aanvangen. Ik wil de keuzes van de Vlaamse meerderheid hier absoluut verdedigen. Op lange termijn zullen die keuzes voor Vlaanderen een goede zaak zijn. We zullen daar op dat ogenblik nog de degens over kruisen.

De voorzitter: De heer Crombez heeft het woord.

De heer John Crombez (sp.a): Mijnheer Diependaele, eigenlijk ben ik verplicht nog op een vorige vraag te antwoorden, maar ik wil eerst kort op uw laatste punt ingaan.

Mijnheer Somers, hiermee ga ik tegen uw standpunt in. Volgens u is de reële situatie van institutionele orde. Ik wil de reële situatie waarover het hier gaat gerust concretiseren. Het gaat om de koopkracht. De inwoners van Mechelen zullen dat ook voelen. *(Opmerkingen van de heer Bart Somers)*

Mijnheer Somers, de inwoners van Mechelen zijn enorm tevreden. Ik denk dat ik ze onder uw toren eens zal komen uitleggen hoe tevreden ze mogen zijn dat de zwembadprijzen de lucht ingaan. *(Opmerkingen)*

De energiefacturen gaan de lucht in vanwege de beslissing over de vennootschapsbelastingen van de intercommunales. *(Opmerkingen)*

Mijnheer Diependaele, het gaat om feiten. Indien iemand hier wil ontkennen dat de energiefactuur vanwege de federale invoering van de vennootschapsbelasting voor intercommunales de hoogte ingaat, moet hij het maar zeggen. We kunnen die feiten gemakkelijk controleren.

Het gaat om de reële middelen. Het gaat om investeringen in rusthuizen om een stijging van de prijzen met 20 procent te vermijden. Het gaat om jobs. Dat is ook het geval in Mechelen, waar met betrekking tot de gesco's een beslissing is genomen. Dat zijn de jobs van de lokale besturen. Daar gaat het concreet om. De Vlaamse Regering heeft 125 miljoen euro voor de creatie van nieuwe jobs geschrapt. Daar gaat het concreet om. *(Opmerkingen van de heer Matthias Diependaele)*

Mijnheer Diependaele, de Vlaamse Regering heeft beloofd ooit jobs te creëren. Ondertussen wordt hierin geschrapt. Daar gaat het om. Om die reden blijven we deze vraag stellen. U kunt vrezen dat we zenuwachtig worden omdat we steeds op dezelfde nagel blijven kloppen. De hoofdreden waarom we zenuwachtig worden, is echter dat het onmogelijk is hierover een deftig gesprek met de minister van Begroting te voeren.

Mijnheer Somers, IKW's zijn werkgroepen. Het Vlaams Parlement moet echter maand na maand vaststellen dat ze in de eigen begroting wordt 'gejosd' en 'gesjareld'. De reactie is steeds dat we wel zullen zien wat er zal gebeuren. Ik verwacht van de minister van Begroting dat ze een eigen standpunt heeft. Ik denk dan aan dat bedrag van 400 miljoen euro. De minister van Begroting zou kunnen verklaren dat de rusthuisfactuur en de korting om de jobcreatie in kmo's te steunen belangrijk zijn. Die steun is nu geschrapt, hoewel de werkgevers er hier zelf om hebben gevraagd. *(Opmerkingen)*

Mijnheer Somers, de werkgevers zijn hier om steun voor de jobcreatie te komen vragen. Dat wordt nu geschrapt omdat de Vlaamse Regering steeds achter de feiten aanholt. U mag zo veel u wilt op het droge zwemmen. Dat is wat u hebt gedaan. U zwemt naast de vijver. Er zijn hier veel elementen aangehaald die niet op de essentie slaan.

De essentie is dat de Vlaamse Regering nu iets meer dan zes maanden bezig is. U moet uitleggen dat we het beter doen dan de Hoge Raad van Financiën voorschrijft. U hebt dat nodig omdat u vier maanden na de feiten om een evenwicht hebt geroepen. Er is natuurlijk geen evenwicht. U hebt dan ook een ander verhaal nodig.

Mijnheer Diependaele, wat de essentie betreft, ben ik het met u eens. Het gaat om de facturen van de mensen en het kleiner aantal jobs dat wordt gecreëerd. Dat zijn gevolgen van federale beslissingen.

Ik wil nog kort ingaan op de eigenlijke reden waarom ik het woord nog heb gekregen. Ik heb daar overigens ongelooflijk misbruik van gemaakt. Ik heb verwezen naar een belangenconflict dat niet lang voor de verkiezingen is ingeroepen. Ik heb tegelijkertijd echter ook verwezen naar de Vlaamse regeringen van minister-president Letermé en minister-president Peeters. Toen heeft het Vlaams Parlement verschillende belangenconflicten ingeroepen, onder meer met betrekking tot het arbeidsmarktbeleid. Het voorbeeld van de gescos toont aan dat bepaalde beslissingen het Vlaams beleid echt doorkruisen.

Het onwaarschijnlijke aan heel deze discussie is dat we een Vlaamse meerderheid die door de N-VA wordt geleid, haast moeten smeken om op haar strepen te staan. Ondanks de waarschuwingen van de werkgevers, van de SERV en van het Rekenhof verliest u slag na slag. Er is nochtans een aanbeveling geweest om de normen te herzien. Er hebben nochtans begrotingsexperts verklaard dat afspraken over de doorstortingen moesten worden gemaakt.

Minister, ik zal even uitleggen waarom u dat kunt. Het gaat niet zozeer om oekazes. Het gaat erom dat de Federale Regering een standpunt heeft en dat de Vlaamse Regering er geen heeft. Dit heeft niets met de Europese Commissie te maken. De Vlaamse begroting is nog nooit zo groot geweest. U kunt uw punten aan de Federale Regering voorleggen. De Federale Regering heeft nu geen reden om met u te praten. Ze draaien het in uw bak. Dat is geen probleem. U blijft maar glimlachen.

Mijnheer Diependaele, u hebt gelijk. Het gevolg van wat nu gebeurt, is dat er meer factoren en minder jobs zullen zijn. *(Opmerkingen)*

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele (N-VA): Mijnheer Crombez, in de eerste plaats vind ik het voor uw partij zeer gevaarlijk al te veel afspraken over energie te doen. *(Opmerkingen)*

We zullen daarover nog een debat voeren. Het lijkt me niet gepast daarover al te stoere taal te verkopen. Daarnaast hebt u eigenlijk schitterend de recepten van de sp.a vertolkt. Het gaat om uitgaven zonder inkomsten. U wilt geld uitgeven dat er niet is. Daarover zullen we ook nog een debat voeren. Dan wilt u voor gesubsidieerde jobs zorgen.

Wij gaan voor een stijging van de economie. Met de winst die vanwege de economische groei wordt geboekt, kunnen we dan de sociale uitgaven overeind houden. *(Opmerkingen)*

U hebt het over gesubsidieerde jobs. Wij kiezen voor jobs in de privésector. Volgens mij hebt u het verschil tussen beide recepten duidelijk aangetoond. Ik heb er geen enkel probleem mee ons recept op elke mogelijke wijze te verkondigen.

U hebt naar een belangenconflict verwezen. We hebben het net opgezocht en u hebt gelijk. Dat belangenconflict was echter iets heel anders. Het ging toen om de vluchtroutes boven Zaventem. Er is toen een belangenconflict ingeroepen omdat dit alles gedurende zestig dagen schorst. Tijdens de verkiezingscampagne

had een Brussels minister, om stemmen te winnen, het plan veranderd. Het belangenconflict is ingeroepen om dit over de verkiezingen te tillen. Dat was toen het punt. U weet zeer goed dat dit toen de reden was. Dit is dan ook niet het voorbeeld waar we om vroegen.

De voorzitter: De heer Bertels heeft het woord.

De heer Jan Bertels (sp.a): Ik wil toch nog een paar punten naar voren brengen. Ik wil niet vervallen in grote slogans over koopkracht, jobs en dergelijke. *(Opmerkingen. Gelach)*

Anderen zijn daarover begonnen. *(Opmerkingen)*

Mijnheer Somers, u mag dat opschrijven. Ik ga ervan uit het wordt genoteerd.

Ik ga ervan uit dat de Vlaamse Regering morgen met een standpunt naar het Overlegcomité zal trekken. Ik zou graag horen wat dat standpunt is. Ik zal het nogmaals herhalen. Dit zou een standpunt over concrete punten kunnen zijn. Het kan onder meer gaan over 190 miljoen euro of 750 miljoen aan lagere belastingontvangsten. Het standpunt is echter dat we het nog niet weten.

Mijnheer Somers, u hebt naar de meerjarenplanning verwezen. Misschien kent u een andere meerjarenplanning als het Vlaams Parlement. De meerjarenplanning die ik ken, slaat als een tang op een varken. U weet ook dat we daar niets mee kunnen aanvangen.

Mijnheer Diependaele, ik wil het concretiseren. U hebt vorige week ook de vergadering van deze commissie bijgewoond. *(Opmerkingen)*

De vraag is waarom de meerderheid geen belangenconflict heeft ingeroepen, al was het maar om een schorsing te bekomen. Nu slikt u dat de Vlaamse gezinnen minder kindergeld zullen krijgen. Het gaat zelfs niet om de indexering. Wegens een federale maatregel die uw partij mee heeft laten goedkeuren, zullen ze minder ontvangen. Uw standpunt is dat we wel zullen zien.

Ik heb de minister-president uitgelegd dat het om de sociale toeslag gaat. Hij heeft toen geantwoord dat hij dit eens moest onderzoeken. Een belangenconflict kan binnen een bepaalde termijn worden ingeroepen. Iedereen weet dat. Dit is niet nieuw. Ik heb dat niet uitgevonden. Dit is al uitgebreid aan bod gekomen. De meerderheid heeft de wettelijke procedure echter aan zich laten voorbijgaan. *(Rumoer)*

Mijnheer Somers, u kunt ons niet verwijten dat we dit hier aanbrengen. *(Opmerkingen)*

De voorzitter: De heer Somers heeft het woord.

De heer Bart Somers (Open Vld): Mijnheer Bertels, u hebt twee concrete vragen gesteld. U hebt de minister verweten dat ze die vragen niet heeft beantwoord. Haar antwoord is nochtans duidelijk. Het Overlegcomité zal morgen vergaderen. De vraag is dan ook waar u nu al over bezig bent. Dit is niet allemaal zo maar aanvaard. Op dit ogenblik vergadert een IKW hierover.

Toen u dit had gehoord, wist u natuurlijk dat u spijkers op laag water zocht. U hebt het debat dan maar opengetrokken. U hebt het vervolgens over de besparingen gehad. Ik wil er echter op wijzen dat de Vlaamse Regering bij haar aantreden 1,2 miljard euro heeft moeten wegzuiveren.

Mijnheer Crombez, nu als socialist over de energiefactuur spreken, moet u maar durven. U hebt voor de komende jaren een miljardenfactuur in de schuif van de

burgers geschoven. Dit is de grootste factuur die ik ooit heb gezien. Wat energie betreft, hebt u op kosten van de komende generaties plannen gefinancierd die amper 1 procent van de energiewaarde vertegenwoordigen. Het is een pure schande dat u hierover durft te spreken.

U houdt hier een pleidooi om op alle fronten meer uit te geven. We doen momenteel echter al het mogelijke en onmogelijke om de volgende generatie niet met nog meer schulden op te zadelen. Dat is de realiteit. U trekt het debat graag open. U hebt immers het antwoord van de minister gehoord en u hebt beseft dat u eigenlijk voorbarige vragen hebt gesteld.

De voorzitter: De heer Crombez heeft het woord.

De heer John Crombez (sp.a): Mijnheer Somers, het is zeer moeilijk een normaal debat met de meerderheid te voeren. Ik zal mijn punt nog eens herhalen. Het gaat hier om een belangenconflict. De Federale Regering heeft beslissingen genomen die de Vlaamse belangen schaden. De energiefactuur wordt verhoogd door de vennootschapsbelasting op de intercommunales. Ik zal hier niet over zwijgen. U hebt vier of vijf maal verklaard dat u het niet begrijpt. Ik denk dat dit klopt. U begrijpt het niet.

De heer Peter Van Rompuy (CD&V): Ik wil nog kort even mijn pet van CD&V'er opzetten om iets te zeggen. Ik hoor hier praten over dictaten, oekazes en het ageren tegen een en ander. De kern van de zaak wordt echter vergeten. De inzet van het debat is dat er morgen een hopelijk een akkoord over het Stabiliteitsprogramma zal zijn. Op die manier kan de geloofwaardigheid van ons land ten aanzien van de EU worden gered.

Er zijn geen dictaten of oekazes. Iedereen onderhandelt daar op basis van gelijkheid. Indien iemand niet akkoord gaat, kan er niets worden geforceerd. Er kan hem niets tegen zijn wil worden opgelegd. De Federale Regering kan Vlaanderen niets opleggen en omgekeerd.

Ik begrijp de interpellatie niet goed. In het belang van iedereen en van onze geloofwaardigheid moeten we met zijn allen hopen dat alle partijen er morgen in zullen slagen een akkoord te bereiken. Indien er morgen geen goedkeuring volgt, zal de Hoge Raad van Financiën ook niet opvolgen of iedereen die iets op papier heeft gezet zich ook aan de uitvoering zal houden. Dat blijft de achilleshiel van het hele systeem. Ik hoop dat de nieuwe procedure die van kracht is geworden en die door bijna alle partijen in dit halfjaar is goedgekeurd nu ook zal functioneren. Indien dit niet het geval zou zijn, moeten we een nieuwe oplossing vinden om onze budgettaire geloofwaardigheid ten aanzien van de EU te vrijwaren.

Dat is nog steeds de essentie van het debat. We hebben het hier gehad over de zwembaden in Mechelen en over onderwerpen die in de commissie Energie thuishoren. De kern van het debat is echter het overleg. We moeten de dictaten en de oekazes laten waar ze thuishoren. Het gaat hier om de budgettaire geloofwaardigheid van ons land.

Mijnheer Crombez, ik begrijp niet waarom sp.a het hier over dictaten, oekazes, het sturen van brieven en het ageren tegen allerlei zaken heeft. Ik val hier uit de lucht. U krijgt straks nog de kans op mijn woorden te reageren.

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: Ik sluit me aan bij iedereen die zegt dat dit onze geloofwaardigheid is ten aanzien van Europa. Dit is de eerste keer met deze nieuwe procedure, waarbij de Hoge Raad van Financiën een traject uitstippelt, niet alleen voor de gezamenlijke overheden, maar ook voor Entiteit I en Entiteit II.

Wij hebben zelf een begrotingscontrole gedaan, waarbij we beslist hebben tot nog eens 880 miljoen euro, boven op de bijna 1,2 miljard euro die we al bespaard hebben. Als je de twee samen zou doen in één jaar tijd, moet je 5 procent van je budget wegsnijden. Dan zou je domme dingen doen, want wij willen de investeringen vrijwaren. *(Opmerkingen van de heer John Crombez)*

Ik begrijp niet wat hier vandaag gezegd wordt. Bij de begrotingscontrole hebben we gezegd dat je niet 5 procent van je budget in één jaar tijd kunt wegsnijden zonder in investeringen te snijden of zonder beslissingen te moeten nemen in Welzijn en Onderwijs die we niet willen nemen. En dus nemen we een ander traject. We gaan naar een tekort van 548 miljoen euro. We gaan opnieuw naar een evenwicht in 2018. De Hoge Raad van Financiën zegt dat we een tekort mogen hebben van 764 miljoen euro. Als we in 2018 in evenwicht zijn, is het voor hen ook goed.

De Federale Regering zet vrijdag een punt op haar agenda om mee naar een Overlegcomité te gaan. Dat punt is sowieso ruimer dan wat wij vandaag hebben. En eigenlijk is de aap uit de mouw gekomen in de replieken. Het komt neer op: maak je tekort groot, groter, grootst. Daar gaat het om.

U verschuilt zich achter procedures, achter al dan niet samenwerkings-federalisme, achter oekazes, dat we geen lef hebben, dat we het niet begrijpen, dat we geen karakter hebben, dat we het niet door hebben. Alsof wij hier allemaal idioten zijn die niet kunnen lezen of schrijven!

Ik sluit me aan bij collega Somers: als niemand je nog begrijpt, is er meestal een probleem. Maar ik zeg u dat er vandaag geen probleem is. Wij hebben ons huiswerk gedaan. Wij hebben als meerderheid zelf nagedacht, en beslist dat we die 880 miljoen euro extra geleidelijk aan zullen wegwerken in het traject, om in 2017 weer naar een begroting in evenwicht te gaan.

Als u wilt zeggen dat we aan 'deficit spending' moeten doen, zeg het dan, en verschuil u niet achter procedures. Zeg het, want dan zouden we u wel begrijpen. Wat wij vandaag niet begrijpen, is dat u zich probeert te verschuilen achter procedures en regeltjes, om niet gewoon uw kaarten op tafel te moeten leggen. Dat begrijp ik niet, en eigenlijk wil ik het ook niet begrijpen.

De voorzitter: De heer Bertels heeft het woord.

De heer Jan Bertels (sp-a): Minister, u kunt nu wel grote woorden in de mond nemen, daar heb ik geen probleem mee, maar wij hebben proberen aan te geven dat u uw voorbereidende werk moet doen. En dan kunt u niet alleen verwijzen naar de begrotingscontrole. Ik herinner u even aan de feiten. In december 2014, bij de initiële begrotingsopmaak, hebben wij u gezegd dat wat u voorlegde, niet correct was. We zijn toen weggelachen. Het is niet onze eer, maar we hebben wel gelijk gekregen bij de begrotingscontrole. U hebt de cijfers moeten aanpassen.

U zegt nu dat we beter doen dan de Hoge Raad van Financiën. Dat is ook zo, althans in de cijfers. In de rekeningen zullen we het nog zien. Maar ik neem aan, minister, dat u het Overlegcomité een beetje voorbereidt. *(Opmerkingen van minister Turtelboom)*

Het lijkt wel zo. Morgenvroeg vergadert het Overlegcomité, maar u noemt de vragen prematuur. Zo hebt u het voorgesteld. Er zijn interkabinettenwerkgroepen bezig, maar het lijkt erop dat u niet beslist om die niet-recurrerende belastingsmiddelen, die u nu toekomen, te laten komen. Dan kunt u meer investeren, minister. Dan kunt u daar iets mee doen.

Minister Annemie Turtelboom: U zegt dus dat we gewoon de Hoge Raad van Financiën moeten volgen en tot het maximale tekort van 764 miljoen euro moeten gaan. Is het dat wat u zegt? (*Opmerkingen van de heer Jan Bertels*)

Wat zegt u dan wel? Zegt u dat ons tekort van 548 miljoen euro te klein is? Dat het te groot is? Dat we naar nul hadden moeten gaan? Of dat we naar 764 hadden moeten gaan? (*Opmerkingen*)

De heer Jan Bertels (sp.a): Uw collega heeft gezegd dat de vragen prematuur zijn. Lees het rapport, minister. Het staat er letterlijk in. Neem daar een standpunt over in! U bent er nu omheen gefietst. U zegt dat het over de 750 miljoen euro gaat, maar daar gaat het niet over. Het gaat over het recurrente en het niet-recurrente deel. Het is technisch, maar het staat er letterlijk in. U fietst er nu omheen. Dan draait u dat in de bak van de Vlaamse burger. U kunt dat ontkennen, maar technisch is het zo.

Voorzitter, wij zullen naar aanleiding van deze interpellatie een motie indienen.

De voorzitter: De interpellatie is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Bart Van Malderen aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over Vlaamse opcentiemen op de personenbelasting – 1884 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Peter Van Rompuy

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen (sp.a): Minister, mijn vraag gaat over de juridische basis voor het heffen van Vlaamse opcentiemen op de personenbelasting. Ik weet niet of de afwezigheid van de heer Van den Heuvel kan worden ingeroepen om het niet over de zesde staatshervorming te hebben, maar die maakt wel dat u de autonomie hebt waar Vlaanderen heel lang naar heeft gestreefd, namelijk om zelf om te springen met de personenbelasting, en vooral dan de opcentiemen op die personenbelasting.

Het komt erop neer dat middels die zesde staatshervorming het federale niveau in een eerste fase zijn dotaties aan de gewesten heeft teruggeschroefd, waarna de gewesten de bevoegdheid hebben om dat bedrag van de opcentiemen op die gereduceerde personenbelasting te heffen.

Ik stel vast dat het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest dat al in een decreet, respectievelijk een ordonnantie, geregeld hebben in december 2014. Die twee gewesten maken dus gebruik van hun fiscale autonomie en geven invulling aan die zesde staatshervorming. Ze hebben tijdig, voor het begrotingsjaar 2015, hun tarief van aanvullende gewestbelasting vastgesteld op 35,117 procent, wat eigenlijk neerkomt op continuïteit.

Het Vlaamse Gewest heeft dat, tenzij u mij tegensprekt, niet gedaan. Ik heb geen enkel spoor gevonden van decreetgevend werk op dat vlak. Ik blijf daar met een groot vraagteken zitten met betrekking tot de concrete juridische basis om de opcentiemen langs Vlaamse kant te heffen.

Waarom hebt u dat tot nu toe niet gedaan, minister? Vormt dit mogelijk geen juridisch probleem? De gewijzigde Grondwet legt de bal in uw kamp. Blijkbaar beslist u om voorlopig niet met die bal te spelen, terwijl het Waalse en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest dat wel doen. Kunt u in die context, gegeven

de gewijzigde Grondwet, überhaupt wel gewestbelastingen heffen? Dreigt u niet, als iemand op een gegeven moment naar de rechtbank zou stappen, op droog zaad te zitten?

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele (N-VA): Mijnheer Van Malderen, ik zal het niet hebben over de zesde staatshervorming, want wij vinden dat geen echte fiscale autonomie. Het zijn opcentiemen. Maar collega Van den Heuvel is hier niet, dan is het niet leuk.

Het klopt dat we die bevoegdheid nu hebben, ten belope van ongeveer 35 procent. Je kunt daar inderdaad iets mee doen. Je kunt dat verhogen, wat betekent dat je een lastenverhoging invoert, maar wij denken dat dat niet opportuun is. Wij willen geen belastingen verhogen. De Vlaamse meerderheid maakt op dit moment de keuze om dat niet te doen. Je kunt de belasting ook verlagen. Dat is altijd leuk, iedereen wil dat. Maar spijtig genoeg is daar op dit moment geen budgettaire ruimte voor. Daarom hebben we ervoor gekozen om die gelijk te houden.

Mijnheer Van Malderen, elke eerstejaars rechten kent één regel van staatsrecht, namelijk dat de geldende regelgeving blijft bestaan zolang de ontvangende overheid er niets mee aanvangt. Als wij in 1970 een bevoegdheid hebben gekregen, hoeven wij daar als Vlaamse overheid niet direct iets mee te doen. Als wij de keuze maken om dat overeind te houden en dat te laten bestaan, dan bestaat die regel vandaag nog. Wij zijn niet verplicht om daar iets mee te doen.

U komt hier doen alsof de Vlaamse overheid een grote fout maakt, met juridische problemen en wat nog meer tot gevolg. U verwijst naar het feit dat Wallonië dat wel gedaan heeft. Als zij hun belastingen willen verhogen, verlagen of gelijk houden, maakt mij dat niet uit. Maar elke eerstejaarsstudent rechten weet dat het bij staatshervormingen altijd de regel is dat als de bevoegdheidontvangende overheid ervoor kiest om de federale regelgeving te laten bestaan zoals die tot dan toe bestond, je daar dan afblijft. Daar is geen enkel, maar dan ook geen enkel juridisch probleem mee. Er is gewoon geen noodzaak om dat te doen.

Sorry, ik ben nu het waarschijnlijk het antwoord van de minister aan het geven, maar goed. *(Opmerkingen. Gelach)*

Laat het duidelijk zijn, mijnheer Van Malderen: ik vind dit een ergerlijke vraag, want dit is basiskennis van staatshervorming. Er is een boek geschreven door Johan Vande Lanotte, Siegfried Bracke en nog iemand wiens naam mij nu ontglipt, getiteld 'België voor beginners'. Daar staat dat zeker in, want het is een basisregel in ons juridisch bestel. *(Opmerkingen)*

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: Ik sluit me aan bij het antwoord van collega Diependaele. *(Gelach)*

Collega's, wij hebben er bewust voor gekozen om het tarief van de opcentiemen niet bij decreet vast te leggen, omdat daar gewoon geen noodzaak toe bestaat. Ik zal af en toe verwijzen naar artikelen uit de Grondwet en de Bijzondere Financieringswet, om het juridisch wat te onderbouwen.

Het klopt dat het Waalse en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest dat wel gedaan hebben, maar tijdens de parlementaire werkzaamheden werd daarvoor verwezen naar het grondwettelijke legaliteitsbeginsel, meer bepaald artikel 170, paragraaf 2, van de Grondwet, en het grondwettelijke eenheidsbeginsel, artikel 171 van de Grondwet.

De basis voor de Vlaamse houding is gewoon te vinden in de Bijzondere Financieringswet. De regeling aangaande de opcentiemen staat in de overgangsbepalingen van die Bijzondere Financieringswet. Meer bepaald in artikel 81 quater wordt expliciet bepaald dat die bepalingen zouden gelden "tot wanneer de gewesten hun eigen regels hebben aangenomen inzake gewestelijke opcentiemen". Die overgangsbepalingen laten dan ook precies toe het tarief van de opcentiemen te bepalen, als aan het fiscale legaliteitsbeginsel is voldaan door de bijzondere wetgever.

Dat was overigens ook de expliciete wens van de bijzondere wetgever. Die wilde immers de continuïteit waarborgen na de overdracht van de bevoegdheden, zodat de gewesten niet nog eens halsoverkop wetgevend zouden moeten optreden, om onder meer hun eigen financiering veilig te stellen. Het feit dat het Vlaamse Gewest het tarief van de opcentiemen niet bij decreet heeft vastgelegd, vormt volgens mij dan ook geen enkel, maar dan ook geen enkel juridisch probleem.

Dat werd mij overigens ook uitdrukkelijk bevestigd in het advies dat wij, om echt wel zeker te zijn, hebben gevraagd aan drie professoren: Bruno Peeters, Nicole Plets en Rik Smet van de Universiteit Antwerpen. Het advies bevestigt niet alleen dat er geen enkel probleem is wat betreft het eerbiedigen van het legaliteitsbeginsel, het bevestigt ook dat aan het eenjarigheidsbeginsel is voldaan door de goedkeuring van het decreet houdende de middelenbegroting.

Ik geef u nog mee dat uit het advies ook blijkt dat een andere visie aangaande het legaliteitsbeginsel tot gevolg zou hebben dat alle op basis van de Bijzondere Financieringswet toegewezen fiscale bevoegdheden niet rechtsgeldig zouden zijn, tot zolang ze niet in een decreet of ordonnantie werden bevestigd. Dat zou de toewijzing uiteraard behoorlijk zinledig hebben gemaakt.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen (sp-a): Minister, ik ben bijzonder tevreden met uw antwoord, maar nog meer met dat van collega Diependaele. Minister Diependaele heeft ons hier allemaal duidelijk gemaakt "dat er geen noodzaak is om iets te doen aan die opcentiemen". En dat is natuurlijk het probleem. Wij hebben met zijn allen heel lang geëist om autonomie te hebben over de personenbelasting. Nu hebben we ze, en wat doet u? Niets.

U moet mij eens vertellen wat het nu is. In week 1 staat in het parlement iedereen op de banken te roepen om een Vlaamse tax shift. Wij hebben uit het Woordelijk Verslag niet echt kunnen opmaken wat daar exact mee bedoeld wordt. In week 2 horen we van minister Diependaele dat er gekozen wordt voor een status-quo. Zeg mij eens hoe u in een tax shift reëel kunt ingrijpen, als u continuïteit houdt inzake de personenbelasting, als u wel holderdebolder een verlaging inzake de schenkingsrechten doorvoert, en als u bijvoorbeeld inzake registratierechten wel een heleboel zaken aankondigt, maar we op het terrein moeten vaststellen dat er amper iets gebeurt.

Waar zit die Vlaamse tax shift in dezen? Wat houdt u tegen om effectief gebruik te maken van die autonomie? (*Opmerkingen*)

De voorzitter: De heer Van Miert heeft het woord.

De heer Paul Van Miert (N-VA): Mijnheer Van Malderen, even voor de goede orde: wat moeten we dan met die opcentiemen doen? Naar boven of naar beneden? Wat suggereert u?

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: Dit is niet ernstig, mijnheer Van Malderen. Er wordt gevraagd waarom we dit niet doen. Ik antwoord dat er juridisch-technische redenen zijn. Maar bij uw repliek komt de aap uit de mouw, want daarin zegt u dat we geen ambitie hebben. In antwoord op uw vraag heb ik gezegd dat het vandaag juridisch-technisch niet nodig is om dezelfde tarieven over te nemen en om ze vast te kloppen. Dat was het antwoord op uw vraag. Als u een antwoord wilt op wat u in uw repliek zegt, moet u mij een andere vraag stellen. Dan moet u het debat intellectueel eerlijk voeren. En dan zullen we het debat voeren. Dan stelt u mij de vraag of ik ambitie heb met betrekking tot de tax shift en hoe ik dat zie. Dan zal ik met u debatteren over de inhoud.

Nu al twee vragen op rij stelt u mij een vraag onder het mom van het technische, terwijl u intellectueel eigenlijk zelf niet uw kaarten op tafel legt. Ik wil intellectueel mijn kaarten op tafel leggen, maar vermom dit dan niet als een technische vraag.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen (sp-a): Voorzitter, bij mijn weten voorziet het reglement in de mogelijkheid voor de vraagsteller om bijkomende vragen te stellen, die niet op papier hoeven te staan. Minister, bij dezen, ik heb ze u gesteld: wat is inhoudelijk uw ambitie op dat vlak? Ik kan alleen maar vaststellen dat daarop zowel van de heer Diependaele als van u het antwoord is gekomen dat u dit behoudt zoals het is. Dus: bye bye, ambitieuze Vlaamse tax shift. Dat is de enige conclusie die ik hier vandaag kan trekken, waarvan akte.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.